

ผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรมของสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม

The Outcome of Self Formation as A Dimension of The Formation of Lux Mundi Seminarians

วรากร เจริญพานิช

* ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ดร.ออกัสติน สุกีโย ปีโตโย, เอส.เจ.

* คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ

* คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตรแสงจันทร์

* คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Warakorn Charoenphanit

* Master of Arts Program in Moral Theology, Faculty of Divinity, Saengtham College
Rev.Dr.Agustinus Sugiyo Pitoyo, S.J.

* Faculty of Divinity, Saengtham College

Rev.Asst.Prof.Dr.Chartchai Phongsiri

* Faculty of Humanities, Saengtham College

Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan

* Faculty of Education, Saengtham College

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 26 มิถุนายน 2567

* แก้ไข 16 กันยายน 2567

* ตอบรับบทความ 28 พฤศจิกายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้านของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม และ 2) เปรียบเทียบการอบรมตนเองและผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้านของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม ประชากรที่ศึกษา คือ สามเณร สามเณราลัยแสงธรรม จำนวน 87 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ สามเณร สามเณราลัย จำนวน 21 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เนื้อหา 2) สถิติเชิงพรรณนา คือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) สถิติอนุมานใช้การทดสอบค่าทีและความแปรปรวนทางเดียว หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีแอลเอสดี

ผลการวิจัยพบว่า

1. การอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้านของสามเณร

สามเณรมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการอบรมตนเอง เพื่อให้ตนเองเติบโต มีวุฒิภาวะ มีคุณสมบัติ คุณลักษณะที่ดี มีชีวิตที่เรียบง่ายแบบพระคริสตเจ้า ด้วยความช่วยเหลือจากพระพรหมของพระเจ้า การสวดภาวนาและไตร่ตรองอย่างสม่ำเสมอ การอบรมทั้ง 4 ด้านต้องบูรณาการไปด้วยกันและผู้ให้การอบรมที่ดีที่สุดคือ ตัวสามเณรเอง การอบรมตนเอง ทำให้สามเณรรู้จักตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรม เติบโตในความเชื่อ มีความเชื่อศรัทธาในพระเยซูคริสตเจ้าและพระนางมารีย์ มีใจสุภาพกล้าหาญที่จะปรับเปลี่ยนตนเอง มีวุฒิภาวะด้านความรัก มีมโนธรรม รู้จักใช้อิสรภาพอย่างแท้จริงและตั้งใจถือโสด เสียสละ อุทิศตน และสามารถนำสิ่งต่างๆ ที่ได้รับจากการอบรมตนเองไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตการเป็นสามเณร ออกจากตนเองด้วยใจอิสระเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง สามารถสอนคำสอนและความเชื่อทางศาสนาด้วยความมั่นใจและกล้าหาญ พิจารณามโนธรรมอย่าง

ข้อสัถยและเป็นมโนธรรมที่ดีให้แก่ผู้อื่น สำหรับข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการอบรมตนเองของสามเณรส่วนใหญ่เกิดจากการอ่อนแอทางด้านจิตใจ เกียจคร้าน ไม่มีวินัยหรือความอดทนเพียงพอ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญในชีวิตไม่เป็น

2. การเปรียบเทียบ การอบรมตนเองและผลการอบรมตนเองตามมติการอบรม 4 ด้านของสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม

2.1 สามเณรมีระดับการอบรมตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.369$) สูงกว่าระดับผลการอบรมตนเองในภาพรวมที่อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.419$)

2.2 สามเณรที่อยู่ในกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน มีการอบรมตนเองในภาพรวมและผลการอบรมตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สามเณรที่อยู่ในกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน มีการอบรมตนเองในด้านการอภิบาลแพรธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 สามเณรที่อยู่ในชั้นปีแตกต่างกัน มีการอบรมตนเองในภาพรวมและผลการอบรมตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สามเณรที่อยู่ในชั้นปีแตกต่างกัน มีการอบรมตนเองในด้านความเป็นมนุษย์และด้านการอภิบาลและแพรธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การอบรมตนเอง
สามเณร
สามเณรลัยแสงธรรม

Abstract

The objectives of this study were to: 1) examine the self-formation of Lux Mundi seminarians with regard to the four formation dimensions; and 2) compare Lux Mundi seminarians' self-formation with the results of the self-formation in the four dimensions of formation. The population of this study consisted of 87 Lux Mundi seminarians. Using simple random sampling, 21 of them were selected to participate as the respondents of this study. The data was collected using a mixed-methods research design. Semi-structured interviews and questionnaires were used as the research tools. The acquired data were analyzed using 1) content analysis, 2) Mean (μ) and Standard Deviation (σ) in descriptive statistics, and 3) T-test and One-way ANOVA in inferential statistics. The LSD method was used for pairwise comparison as differences were found in this study.

The results of the research revealed the following:

1. Self-formation of Lux Mundi seminarians with regard to the four dimensions of formation

The seminarians realize and appreciate the value of self-formation for their own growth, maturity, desired qualities, and attributes. They also understand the importance of living a life that imitates Christ with the help of God's grace and being steadfast in prayer and reflection. Integrating all four dimensions of the formation is vital. Furthermore, the seminarian himself is the best formator. Through self-formation, seminarians learn about themselves, become morally upright, mature in their faith,

grow in faith in Jesus Christ and Mary, have the humility and courage to change, mature in their love, become conscientious, know how to use true freedom, and intend to live a celibate, selfless, devoted life. They are also able to apply what they have learned through self-formation to their lives as seminarians, including how to teach catechism and beliefs with courage and confidence, leave oneself with freedom for the purpose of self-improvement, and consider having an honest conscience and a good conscience for others. The majority of the constraints or obstacles the seminarians faced in their self-formation were caused by mental apathy, laziness, a lack of discipline, a lack of patience, and a lack of making priorities in life.

2. Comparing Lux Mundi seminarians' self-formation and the outcomes of self-formation in the four dimensions of formation.

2.1 The Seminarians have the highest level of overall self-formation ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.369$) when compared to the overall results of self-formation ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.419$).

2.2 The overall self-formation and its overall results do not differ among the seminarians from different subject groups. When each dimension is considered, it is discovered that seminarians from various subject groups have self-formation in the pastoral dimension. The difference is statistically significant at the 0.05 level.

2.3 There are no differences in the overall self-formation and the results of self-formation among the seminarians in the various classes. It is discovered that the seminarians from various classes exhibit self-formation in the pastoral and human dimensions when each dimension is taken into account. The difference is statistically significant at the 0.05 level.

Keywords: Self formation
Seminarian
Lux Mundi Seminary

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ท่านจะรู้จักเขาได้จากผลงานของเขา...ต้นไม้พันธุ์ดี ย่อมเกิดผลดี ต้นไม้พันธุ์ไม่ดี ย่อมเกิดผลไม่ดี” (มธ. 7:16-17) ชีวิตมนุษย์ก็เช่นกัน บุคคลที่ดีย่อมก่อให้เกิดแต่ผลดีเฉกเช่นต้นไม้พันธุ์ดี ย่อมเกิดผลดี ซึ่งการที่บุคคลจะเป็นคนที่ดีได้นั้น จำเป็นที่จะต้องได้รับการเลี้ยงดูหล่อหลอมในสิ่งที่ดีและที่สำคัญคือ การตั้งใจอบรมฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนเป็นตัวตนของแต่ละคน นักบุญโทมัส อควินัส (St. Thomas Aquinas) นักเทวศาสตร์เชิงคุณธรรมเคยกล่าวในบทนำของงานเขียนที่ชื่อว่า “Summa Theologiae I-II” ว่า “การกระทำด้านศีลธรรมที่แท้จริงของมนุษย์นั้น จำเป็นต้องเป็นการกระทำที่ประกอบด้วย เสรีภาพ (Freedom) ความรู้สำนึก (Awareness) และความรับผิดชอบ (Responsibility)” นักบุญโทมัส อควินัส เน้นถึงภาพลักษณ์และรูปแบบของพระเจ้าในตัวของผู้มนุษย์ โดยให้ความสนใจต่อคุณลักษณะของบุคคล (Habitus) และการปฏิบัติตามคุณธรรมต่างๆ ก็สามารถบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของตนเองที่วางไว้ได้โดยที่การปฏิบัติตามคุณธรรมจะต้องสอดคล้องกับกฎบัญญัติและกฎเกณฑ์ต่างๆ (อ้างถึงในเชิดชัย เลิศจิตรเลขา, 2548) คุณธรรมจึงเป็นคุณลักษณะที่เป็นรูปแบบอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่มีคุณลักษณะดังกล่าว สามารถบรรลุถึงการเป็นบุคคลที่ดีโดยผ่านทาง การแสดงออกจากการกระทำที่ถูกต้อง ตามจุดยืนที่สำคัญสำหรับคริสต์จริยศาสตร์จากมุมมองของคาทอลิก นั่นคือเหตุผล (Reason) และความเชื่อ (Faith) ที่มีบทบาทสำคัญในการแสวงหาความจริง (Truth) เพราะปัจจัยดังกล่าวทำให้มนุษย์เป็นเจ้าของการกระทำของตนเองอย่างแท้จริง (Man is the patron of his act) ซึ่งในฐานะที่เป็นผู้กระทำ (อบรมตนเอง) ย่อมมีความสัมพันธ์กับการกระทำของตนเองอย่างแยกกันไม่ได้ และหากศีลธรรมเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์และการเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า ตนเองและบุคคลอื่นที่นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์และความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม การสร้างศีลธรรมก็เกี่ยวกับวิธีการ (กระบวนการ) ที่ใช้เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย การสร้างศีลธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเติบโตในการรู้ (knowing) การเป็นอยู่ (being) และการกระทำ (doing) ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ทางศีลธรรม การดำรงชีวิตอย่างมีศีลธรรมและความเฟื่องฟูของมนุษย์และสรรพสิ่งที่สร้างสรรค์สอดคล้องกับพระเจ้า (Louise Kretzschmar; Ethel C. Tuckey, 2017)

สามเณรลัยแสงธรรม เป็นสถาบันทางคริสต์ศาสนาที่เปิดอบรมสามเณรผู้เตรียมตัวเป็นบาทหลวงคาทอลิก มีเป้าหมายเพื่อช่วยพัฒนาความเป็นมนุษย์และความเป็นคริสตชน ให้เติบโต

ขึ้นในตัวของสามเณรทั้งในด้านความเป็นมนุษย์ ชีวิตจิต สติปัญญา และการอธิบาลและแพร่ธรรม ให้ความพร้อมที่จะบวชเป็นพระสงฆ์เพื่อเผยแผ่คำสอนของพระคริสต์เจ้า โดยมีภารกิจในการ ให้การศึกษาอบรมแก่สามเณรตามแนวทางการอบรมของสามเณราลัยและที่พระศาสนจักรคาทอลิก กำหนด และการส่งเสริมให้สามเณรสามารถฝึกฝนตนเองให้มีคุณสมบัติต่างๆ ที่พร้อมและเหมาะสมจะเป็นบาทหลวงคาทอลิกต่อไปโดยอาศัยการฝึกฝนตนเองเป็นสำคัญ บรรลุถึงการเป็นสามเณรที่ดี ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ยึดมั่นตามหลักคำสอนของ คริสต์ศาสนา ซึ่งนอกจากการรับการฝึกอบรมตามลำดับขั้นตอนของสามเณราลัยแสงธรรมแล้ว ส่วนที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งของสามเณรก็คือ การเป็นบุคคลหลักในการอบรมตนเองและได้ รับเรียกสู่การเดินทางแห่งการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความเป็นมนุษย์ ชีวิตจิต สติปัญญา และ การอธิบาล ซึ่งพระศาสนจักรคาทอลิกได้ให้ความสำคัญต่อการอบรมของสามเณรเพื่อเตรียม ตัวเป็นพระสงฆ์ในอนาคตเป็นอย่างมาก ในเอกสารสมณกฤษฎีกาพระสังคายนาวาติกันที่สองกล่าว ว่า “ความปรารถนาที่จะฟื้นฟูทั่วพระศาสนจักรนั้น ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับศาสนบริกรของบรรดา พระสงฆ์ที่ได้รับพลังบันดาลจากจิตตารมณ์ของพระคริสต์เจ้า จึงประกาศอย่างหนักแน่นถึงความ สำคัญของการอบรมพระสงฆ์” (สมณกระทรวงพระสงฆ์, 2016) ที่เป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งตามที่ พระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 (1992) ได้ระบุไว้ว่า “งานอบรมพระสงฆ์ในอนาคตเป็นงานที่ สำคัญและเรียกร้องอย่างมาก เพื่ออนาคตของการประกาศข่าวดีแก่มนุษยชาติ งานอบรมของพระ ศาสนจักรเป็นการสืบสานงานของพระคริสต์เจ้า”

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส พระองค์ทรงสนพระทัยต่อการเลือกสรรและการอบรมกระแส เรียกเพื่อเป็นพระสงฆ์ตั้งแต่เริ่มต้นสมณสมัยของพระองค์ ในปี ค.ศ. 2013 สารสำคัญซึ่งเป็น หัวใจของระบบพื้นฐานการอบรมพระสงฆ์ คือการมีมุมมองต่อการอบรมว่าเป็นกระบวนการเดียวกัน ที่ต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบเนื้อหาของการอบรมทั้งหมดจึงต้องมีความกลมกลืนและสัมพันธ์เชื่อมโยง กันโดยไม่แบ่งส่วน สามเณรแต่ละคนเป็นบุคคลหลักในการอบรมตนเอง และเขาได้รับเรียกสู่การ เดินทางแห่งการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความเป็นมนุษย์ ชีวิตจิต สติปัญญา และการ อธิบาล (RS 130) และในหนังสือพระพรแห่งกระแสเรียกพระสงฆ์ (The Gift of the Priestly Vocation (Ratio Fundamental Institutionis Sacerdotalis) พระศาสนจักรคาทอลิกสากล โดยผ่านทางสมณกระทรวงสำหรับพระสงฆ์ได้ให้แนวทางสำหรับการอบรมสามเณรให้ สอดคล้องกับบริบททางสังคมของพระศาสนจักรท้องถิ่น (Ratio Nationalis)

สามเณรลัยแสงธรรมให้ความสำคัญกับการอบรมสามเณรตั้งแต่เริ่มก่อตั้งในปี ค.ศ. 1972 เรื่อยมา โดยเฉพาะในการอบรมในมิติต่างๆ ทั้งมิติความเป็นมนุษย์ มิติด้านชีวิตฝ่ายจิต มิติด้านการศึกษาและมิติด้านงานอภิบาลและแพร่ธรรม เรื่อยมาการอบรมตนเองตามมิติการอบรมทั้ง 4 มิติดังกล่าวของสามเณร จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สามเณรต้องอบรมฝึกฝนตนเอง โดยมีผู้ให้การอบรม เติมนูญเคียงข้าง เพื่อให้ผลที่เกิดจากการอบรมตนเองทั้ง 4 มิติดังกล่าวได้ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้สามเณรก็จะเป็นผู้มีวุฒิภาวะทางด้านร่างกายและอารมณ์อย่างดี เป็นสามเณรและพระสงฆ์ที่ดีในอนาคต มีความสามารถในการวิเคราะห์ แยกแยะ มีเจตจำนงที่เข้มแข็งเป็นมนุษย์ทั้งครบทั้งในด้านความเป็นมนุษย์ ด้านชีวิตจิต ด้านสติปัญญา และด้านการอภิบาลแพร่ธรรม แต่หากการอบรมตนเองตามมิติแห่งการอบรมตนเองทั้งสี่ด้านนั้นยังขาดตกบกพร่องไปย่อมก่อให้เกิดผลที่ไม่ดี ไม่พึงประสงค์ ที่ตัวสามเณร ผู้ให้การอบรม หรือต้นสังกัดของสามเณรจะได้หาแนวทาง วิธีการดูแลช่วยเหลือเติมเต็มในสิ่งที่สามเณรยังขาดนั้นไปได้อย่างทันการ เพื่อให้สามเณรได้เติบโตเป็นพระสงฆ์ที่ดีมีคุณภาพ เป็นศาสนบริกรที่ดีของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้าน ของสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบการอบรมตนเองและผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้านของสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมตนเองและผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้านของสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่อไปนี้

1.1 สมณกฤษฎีกาพระสังคายนาวาติกันที่ 2 เรื่อง การอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์ (Decree on the Training of Priests; Optatum totius) ค.ศ. 1965

1.2 เอกสารการอบรมสามเณรเพื่อเป็นพระสงฆ์ (Ratio Fundamentalis Sacerdotalis: Basic Norms for Priestly Formation) ปี ค.ศ. 1970

1.3 สมณลิขิตเตือนใจ “เราจะมอบผู้เลี้ยงแกะให้ท่าน” (Pastores Dabo Vobis) คำแนะนำหลังสมัชชาพระสังฆราชเรื่อง “การอบรมพระสงฆ์ในสถานการณ์ปัจจุบัน” สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอลที่ 2 วันที่ 25 มีนาคม ค.ศ. 1992

1.4 เอกสารประกอบการอบรมสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม ปี ค.ศ. 2002

1.5 เอกสารประกอบการสัมมนาการอบรมสามเณรในสถานการณ์ปัจจุบัน เรื่องการอบรมสามเณรโดยเน้นชีวิตจิตเป็นศูนย์กลาง ค.ศ. 2009 และเอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อการฟื้นฟูจิตใจและพันธกิจการอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์ ค.ศ. 2009-2010

1.6 หนังสือพระพรแห่งกระแสเรียกพระสงฆ์ (The Gift of the Priestly Vocation) เอกสารระบบพื้นฐานการอบรมพระสงฆ์ (Ratio Fundamental Institutionis Sacerdotalis) สมณกระทรวงพระสงฆ์ พ.ศ. 2564

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ประชากร และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงปริมาณคือ สามเณร สามเณราลัยแสงธรรม ปีการศึกษา 2565 ชั้นปีที่ 1-7 จำนวน 87 ทั้งนี้ไม่นับรวมสามเณรชั้นปีฝึกชีวิตผู้อภิบาล (ปีพัก) และผู้วิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ สามเณร สามเณราลัยแสงธรรม ปีการศึกษา 2565 ชั้นปีที่ 1-7 ชั้นปีละ 3 คน รวมจำนวน 21 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายในแต่ละชั้นปี ด้วยวิธีจับสลาก

นิยามศัพท์เฉพาะ

การอบรมตนเอง (Self Formation) หมายถึง การตอบรับแผนการของพระเจ้า โดยการแสวงหาพระประสงค์ของพระเจ้าสำหรับตนเอง ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์ โดยการนำการอบรมตามมิติการอบรมทั้ง 4 ด้าน (The Four Dimensions of Formation) ได้แก่ 1) มิติด้านความเป็นมนุษย์ 2) มิติด้านชีวิตจิต 3) มิติด้านสติปัญญา และ 4) มิติด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม ตามแนวทางการอบรมของสามเณราลัยแสงธรรมและพระศาสนจักรคาทอลิก มาบูรณาการกับการฝึกฝนอบรมตนเองด้วยความสำนึก (Awareness) และรับผิดชอบ (Responsibility) ในหน้าที่การเป็นสามเณรด้วยน้ำใจอิสระ (Freedom) ตั้งใจ

หมั่นฝึกฝน ปฏิบัติบ่อยๆ ด้วยความเต็มใจและวอนขอความช่วยเหลือจากพระพรหมของพระจิตเจ้า เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เติบโตสู่การมีวุฒิภาวะในมิติต่างๆ ทั้งสี่มิติของชีวิตอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อบรรลุคุณสมบัติอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับเป้าหมายของชีวิตสงฆ์ตามเจตนารมณ์ของพระเยซูคริสตเจ้าและพระศาสนจักรได้อย่างเหมาะสมตามวัยของผู้รับการอบรม

มิติด้านการเป็นมนุษย์ (Human) หมายถึง การอบรมที่เป็นรากฐานของการอบรมทุกด้านของสามเณร มีเป้าหมายหลักเพื่อให้สามเณรเป็นมนุษย์ที่แท้จริง มีบุคลิกภาพที่ดี มีสมรรถนะในการดำเนินชีวิต มีความรักและวุฒิภาวะในการถือความบริสุทธิ์ ถือสัตย์ อุทิศตน มีมโนธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการทำงานและมีภาวะผู้นำ เปิดตนเองพร้อมที่จะเรียนรู้ชีวิต

มิติด้านชีวิตจิต (Spiritual) หมายถึง การอบรมที่เป็นหัวใจของการอบรม มีเป้าหมายหลักเพื่อให้สามเณรมีความสนิทสัมพันธ์ของสามเณรกับพระเจ้าด้วยการตอบรับกระแสเรียกด้วยใจกว้างและอิสระเสรี มีความเชื่อ รักและศรัทธาต่อพระเยซูคริสตเจ้าและพระนางมารีย์ ราพีงภาวนา ฟังพระวาจา ร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ รับศีลมหาสนิท รับศีลอภัยบาป ทำวัตร ดำเนินชีวิตหมู่คณะ ให้ความสำคัญของชีวิตส่วนรวม การเปิดตนและวางใจในวิญญานรัก

มิติด้านสติปัญญา (Intellectual) หมายถึง การอบรมที่เป็นเครื่องมือของการอบรมมีเป้าหมายหลักเพื่อให้สามเณรเข้าใจถึงชีวิตการเป็นสามเณร พระสงฆ์และภราดาที่ตามมา มีความรักและตั้งใจในการแสวงหาความจริง การศึกษาค้นคว้าต่างๆ เข้าใจธรรมล้ำลึกของพระเจ้า มีความรู้ความเข้าใจในพระคัมภีร์ คำสอน มีความรู้ความสามารถทางด้านปรัชญาและเทววิทยาอย่างลึกซึ้งและความรู้เกี่ยวกับพระศาสนจักร กฎหมาย วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภาษา ศิลปะ ดนตรี ศาสนา การใช้เหตุผลในการสื่อสารและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารอย่างรอบคอบและก่อให้เกิดประโยชน์ในงานอภิบาลและแพร่ธรรม

มิติด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม (Pastoral and Mission) หมายถึง การอบรมที่เป็นเป้าหมายของการอบรมพระสงฆ์ มีเป้าหมายหลักเพื่อให้สามเณรเป็นผู้อุทิศตนในงานเมตตาจิตและงานอภิบาลด้านต่างๆ ปฏิบัติงานอภิบาลและแพร่ธรรมด้วยจิตตารมณ์แบบเป็นหมู่คณะ มีความสามารถในการทำงานอภิบาล สนใจเรียนรู้ด้านศาสนสัมพันธ์และคริสตศาสนจักรสัมพันธ์ วิถีเสวนา และประกาศพระวรสาร ดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยานในสังคม

สามเณร (Seminarian) หมายถึง บุรุษหรือเยาวชนชายคาทอลิกที่อยู่ในสังกัดของ 11 อัครสังฆมณฑล/ สังฆมณฑลในเขตการปกครองของพระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทย ที่เข้ารับการอบรมเพื่อที่สามเณราลัยแสงธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อรับการบวชเป็นพระสงฆ์ (บาทหลวง) ในพระศาสนจักรคาทอลิก (Catholic Church) ซึ่งจะได้รับการอบรมในสี่มิติทั้งในด้านความเป็นมนุษย์ ชีวิตจิต สติปัญญาและการอภิบาลและแพร่ธรรม โดยอาศัยการนำมาบูรณาการเพื่ออบรมตนเองให้เป็นผู้มีคุณสมบัติตามมิติทั้งสี่ด้านและพร้อมจะบวชเป็นบาทหลวง

สามเณราลัยแสงธรรม (Lux Mundi Seminary) หมายถึง สถาบันทางคริสต์ศาสนาที่เปิดอบรมสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ 20 หมู่ 6 ถนนเพชรเกษม ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110 มีเป้าหมายเพื่อช่วยพัฒนาระแสเรียก (Vocation) ของสามเณรให้เด่นชัด และให้การอบรมพัฒนาสามเณรในความเป็นมนุษย์และความเป็นคริสตชนให้เติบโตขึ้นในตัวของสามเณรทั้งในด้านความเป็นมนุษย์ ชีวิตจิต สติปัญญา และการอภิบาลและแพร่ธรรมและพร้อมที่จะบวชเป็นบาทหลวงเพื่อเผยแผ่คำสอนของพระคริสตเจ้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ กลุ่มสาขาและชั้นปีของผู้ให้สัมภาษณ์ วันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับ ข้อมูลและความคิดเห็นของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม ที่มีต่อการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้าน ประกอบด้วย มิติด้านความเป็นมนุษย์ มิติด้านชีวิตฝ่ายจิต มิติด้านการศึกษา และมิติด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม ซึ่งมีโครงสร้างข้อคำถามและการกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าบางส่วน และผู้วิจัยสามารถเพิ่มข้อคำถามเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมในขณะสัมภาษณ์

2. แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ กลุ่มสาขาและชั้นปี มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ

ส่วนที่ 2 การอบรมตนเองและผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรมของสามเณร เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับระดับการฝึกอบรมตนเองและระดับผลการอบรมตนเองของสามเณร ตามมิติการอบรม 4 ด้านของสามเณร มีลักษณะเป็นการประเมินตามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's rating scale) (Rensis Likert, 1967:179) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลมีดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

- 5 คะแนน หมายถึง มีการฝึกอบรมตนเอง/มีผลการอบรมตนเองในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีการฝึกอบรมตนเอง/มีผลการอบรมตนเองในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีการฝึกอบรมตนเอง/มีผลการอบรมตนเองในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีการฝึกอบรมตนเอง/มีผลการอบรมตนเองในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีการฝึกอบรมตนเอง/มีผลการอบรมตนเองในระดับน้อยที่สุด

การแปลผล

โดยในการวิเคราะห์ให้ถือว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามตกอยู่ในช่วงระดับใด ก็แสดงว่าตัวแปรนั้นมีระดับการอบรมตนเองและผลการอบรมตนเองตามสภาพที่เป็นจริงแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1997: 263) ดังนี้

- 4.50-5.00 คะแนน หมายถึง มีการอบรมตนเอง/มีผลการอบรมตนเองในระดับมากที่สุด
- 3.50-4.49 คะแนน หมายถึง มีการอบรมตนเอง/มีผลการอบรมตนเองในระดับมาก
- 2.50-3.49 คะแนน หมายถึง มีการอบรมตนเอง/มีผลการอบรมตนเองในระดับปานกลาง
- 1.50-2.49 คะแนน หมายถึง มีการอบรมตนเอง/มีผลการอบรมตนเองในระดับน้อย
- 1.00-1.49 คะแนน หมายถึง มีการอบรมตนเอง/มีผลการอบรมตนเองในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ของสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
 - 2.1 ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) กับตัวแปรที่มีระดับ

การวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย 1) กลุ่มวิชา และ 2) ชั้นปี

2.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) กับ ตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ระดับการอบรมตนเองและระดับผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรมของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม

3. สถิติอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 ผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรมของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม จำแนกตามกลุ่มวิชา (มี 2 กลุ่มวิชา) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบ t-test แบบ Independent-Sample T-Test

3.2 ผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรมของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม จำแนกตามชั้นปี ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD

วิธีการดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ (Qualitative data) และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลที่สังเคราะห์ได้มาสร้างเป็น แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire)
3. นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งข้อคำถามที่สร้างขึ้น มีค่า IOC ระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งสูงกว่า 0.5 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสามารถนำไปใช้เป็นข้อคำถามในการวิจัยต่อไปได้
4. นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยสัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ 1-2 ชั้นปี แล้วนำข้อมูลที่ได้รับกลับมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา
5. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้านของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม จากการสัมภาษณ์สามเณร ชั้นปีที่ 1-7 ชั้นปีละ 3 คน รวมจำนวน 21 คน มีรายละเอียดดังนี้

1. สามเณรมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการอบรมตนเอง ว่าเป็นการฝึกฝนอบรมตนเอง โดยการนำแนวทางการอบรมทั้ง 4 ด้านของสามเณราลัยแสงธรรมมาใช้ในการฝึกฝนตนเองด้วยความสมัครใจ เพื่อให้ตนเองเติบโตมีวุฒิภาวะ มีคุณสมบัติ คุณลักษณะที่ดี มีชีวิตที่เรียบง่าย พระคริสตเจ้าอย่างแท้จริงในการเป็นผู้อภิบาล มีความเหมาะสมกับการเป็นสามเณรและเป็นพระสงฆ์ที่ดีในอนาคตด้วยความช่วยเหลือจากพระพรหมทานของพระเจ้า การสวดภาวนาและไตร่ตรองอย่างสม่ำเสมอ การอบรมทั้ง 4 ด้านต้องบูรณาการพัฒนาควบคู่ไปด้วยกัน และผู้ให้การอบรมที่ดีที่สุดคือตัวสามเณรเอง

2. การอบรมตนเองทำให้สามเณรรู้จักตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เติบโตในความเชื่อ มีความเชื่อศรัทธาอย่างเข้มแข็งในพระเยซูคริสตเจ้าและพระนางมารีย์ มีใจสุภาพกล้าหาญที่จะปรับเปลี่ยนตนเอง มีวุฒิภาวะด้านความรัก ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน พัฒนาด้านสติปัญญา มีมโนธรรม รู้จักใช้อิสรภาพ อย่างแท้จริง และตั้งใจถือโสด เสียสละ อุทิศตน ออกจากตนเองและเข้าใจผู้อื่น มีเจตนาดีในการทำงานอภิบาลและแพร่ธรรม

3. สามเณรสามารถนำสิ่งต่างๆ ที่ได้รับจากการอบรมตนเองไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตการเป็นสามเณร มีระเบียบวินัย รับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตน รู้จักควบคุมตนเอง มีความสุภาพนอบน้อม เสียสละ เห็นใจผู้อื่น มีแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตประจำวัน สวดภาวนา เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ อย่างตรงต่อเวลา รู้จักวางตัวกับบุคคลอย่างเหมาะสม ทั้งเพศตรงข้ามและเพศเดียวกัน ตั้งใจศึกษาเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมและการอบรมต่างๆ ออกจากตนเอง ด้วยใจอิสระมากขึ้นเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาตนเองเป็นสามเณรที่ดี เป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นได้มากขึ้น สามารถสอนคำสอนและความเชื่อทางศาสนาด้วยความมั่นใจและกล้าหาญ คิดทบทวน ไตร่ตรอง พิจารณามโนธรรมตนเองอย่างซื่อสัตย์ และเป็นมโนธรรมที่ดีให้แก่บุคคลรอบข้าง

4. ข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการอบรมตนเองของสามเณรส่วนใหญ่เกิดจากการอ่อนแอทางด้านจิตใจ ความเกียจคร้าน ไม่มีวินัยหรือความอดทนเพียงพอ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญในชีวิตไม่เป็น

5. แนวทางการพัฒนาสามเณรให้สามารถอบรมตนเองในมิติต่างๆ ให้ดีขึ้น โดยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการอบรมตนเองให้กับสามเณรทุกคนได้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะสามารถฝึกฝนอบรมพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้อง มีการติดตามประเมินผลการอบรมตนเองอย่างสม่ำเสมอทุกเดือนหรืออย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง การช่วยให้สามเณรตระหนักว่าตนเองคือสามเณรเห็นคุณค่าและเปิดใจยอมรับการอบรม มีวินัย ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง มีเป้าหมายที่ชัดเจน สวดภาวนาวอนขอความช่วยเหลือจากพระ จัดลำดับความสำคัญในชีวิตได้อย่างถูกต้อง เปิดรับฟังความคิดเห็นคำตักเตือนของกันและกัน หาวิธีการปรับปรุงพัฒนาาร่วมกัน พยายามเรียนรู้สิ่งต่างๆ และมีผู้ให้การอบรมเดินเคียงข้างในลักษณะของความเป็นเพื่อนก้าวไปด้วยกัน ให้สามเณรได้เติบโตมีอิสระทางความคิดและเวลาในการอบรมตนเองมากขึ้น และผู้ให้การอบรมควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสามเณรไม่เป็นที่สะดุดของสามเณร

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการอบรมตนเองและผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้านของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม

จากแบบสอบถามที่ได้รับกลับจากกลุ่มประชากรครบจำนวน 87 คน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ ระดับการอบรมตนเองและระดับผลการอบรมตนเองของสามเณรสามเณราลัยแสงธรรมในภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ ระดับการอบรมตนเองและระดับผลการอบรมตนเองของสามเณรสามเณราลัยแสงธรรม ในภาพรวม

มิติ	การอบรมตนเอง				ผลการอบรมตนเอง			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการเป็นมนุษย์	4.55	0.374	มากที่สุด	3	4.26	0.407	มาก	3
2. ด้านชีวิตฝ่ายจิต	4.59	0.365	มากที่สุด	1	4.30	0.407	มาก	2
3. ด้านสติปัญญา	4.52	0.433	มากที่สุด	4	4.21	0.489	มาก	4
4. ด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม	4.58	0.417	มากที่สุด	2	4.34	0.541	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.56	0.369	มากที่สุด		4.28	0.419	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สามเณรมีการอบรมตนเองในภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.369$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย อันดับแรกคือ มิติด้านชีวิตฝ่ายจิต ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.365$) รองลงมาคือ ด้านการอธิบาลและแพร่ธรรม ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.417$) ด้านการเป็นมนุษย์ ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.374$) และอันดับสุดท้ายคือ มิติด้านสติปัญญา ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.433$)

สำหรับผลการอบรมตนเองพบว่า สามเณรมีผลการอบรมตนเองในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.419$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย อันดับแรกคือ มิติด้านการอธิบาลและแพร่ธรรม ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.541$) รองลงมาคือ มิติด้านชีวิตฝ่ายจิต ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.407$) มิติด้านการเป็นมนุษย์ ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.407$) และอันดับสุดท้ายคือ มิติด้านสติปัญญา ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.489$)

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการอบรมตนเองและผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรม

4 ด้านของสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการอบรมตนเองและผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้านของสามเณร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย กลุ่มวิชา และชั้นปี โดยผู้วิจัยใช้สถิติการทดสอบ t-test กับตัวแปรกลุ่มวิชา ซึ่งเป็นความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม และใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) กับตัวแปรชั้นปีซึ่งเป็นความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลและความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลตรงกัน ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์และคำย่อในงานวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

N	หมายถึง	ขนาดประชากร
μ	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
σ	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
P	หมายถึง	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
*	หมายถึง	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
LSD	หมายถึง	ค่าสถิติสำหรับการทดสอบความแตกต่างด้วยการจับคู่พหุคูณ
t	หมายถึง	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t-Distribution
F	หมายถึง	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา F-Distribution
Sig.	หมายถึง	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ การอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้านของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม จำแนกตามกลุ่มวิชา

มิติ	ปรัชญา		เทววิทยา		t	Sig.
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการเป็นมนุษย์	4.51	0.381	4.65	0.343	1.496	0.459
2. ด้านชีวิตฝ่ายจิต	4.45	0.373	4.69	0.326	1.663	0.203
3. ด้านสติปัญญา	4.48	0.441	4.63	0.399	1.471	0.274
4. ด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม	4.52	0.427	4.75	0.343	2.607	0.023*
รวมเฉลี่ย	4.52	0.376	4.68	0.330	1.887	0.267

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า สามเณรที่อยู่ในกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน มีการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้าน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สามเณรที่อยู่ในกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน มีการอบรมตนเองในด้านการอภิบาลแพร่ธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้าน ของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม จำแนกตามกลุ่มวิชา

มิติ	ปรัชญา		เทววิทยา		t	Sig.
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการเป็นมนุษย์	4.21	0.386	4.40	0.439	1.899	0.807
2. ด้านชีวิตฝ่ายจิต	4.25	0.394	4.43	0.421	1.891	0.950
3. ด้านสติปัญญา	4.15	0.476	4.38	0.491	2.019	0.643
4. ด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม	4.26	0.549	4.55	0.466	2.314	0.073
รวมเฉลี่ย	4.22	0.407	4.44	0.417	2.265	0.401

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า สามเณร ที่อยู่ในกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน มีผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้าน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ การอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้าน ของสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม จำแนกตามชั้นปี

มิติ	ปี 1		ปี 2		ปี 3		ปี 4		ปี 5	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. ด้านการเป็นมนุษย์	4.25	0.394	4.68	0.332	4.63	0.355	4.49	0.331	4.71	0.155
2. ด้านชีวิตฝ่ายจิต	4.40	0.429	4.66	0.342	4.61	0.376	4.51	0.331	4.75	0.163
3. ด้านสติปัญญา	4.29	0.521	4.52	0.386	4.63	0.430	4.48	0.404	4.64	0.258
4. ด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม	4.25	0.420	4.62	0.413	4.63	0.453	4.56	0.358	4.81	0.165
รวมเฉลี่ย	4.30	0.412	4.62	0.328	4.62	0.376	4.51	0.336	4.73	0.148

มิติ	ปี 6		ปี 7		f	Sig.
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการเป็นมนุษย์	4.68	0.363	4.60	0.418	2.778	0.017*
2. ด้านชีวิตฝ่ายจิต	4.67	0.381	4.66	0.388	1.288	0.272
3. ด้านสติปัญญา	4.60	0.516	4.64	0.452	1.142	0.346
4. ด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม	4.63	0.454	4.75	0.393	2.596	0.024*
รวมเฉลี่ย	4.65	0.407	4.66	0.393	2.023	0.072

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า สามเณรที่อยู่ในชั้นปีแตกต่างกัน มีการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้าน ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สามเณรที่อยู่ในชั้นปีแตกต่างกัน มีการอบรมตนเองตามมิติการอบรมด้านความเป็นมนุษย์และด้านการอภิบาลและแพร่ธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การอบรมตนเองของสามเณร สามเณราลัยแสงธรรม ด้านความเป็นมนุษย์ จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ค่าเฉลี่ย	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	ปี 5	ปี 6	ปี 7
ปี 1	4.25		0.001	0.006	0.054	0.005	0.032	0.010
ปี 2	4.68	0.001		0.693	0.128	0.881	0.975	0.561
ปี 3	4.63	0.006	0.693		0.312	0.594	0.778	0.862
ปี 4	4.49	0.054	0.128	0.312		0.167	0.337	0.408
ปี 5	4.71	0.005	0.811	0.594	0.167		0.887	0.498
ปี 6	4.68	0.032	0.975	0.778	0.337	0.887		0.688
ปี 7	4.60	0.010	0.561	0.862	0.408	0.498	0.688	

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 5 เมื่อทำการทดสอบจับคู่ (Multiple Comparisons) โดยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า สามเณรในชั้นปีแตกต่างกัน มีการอบรมตนเองในมิติด้านความเป็นมนุษย์ แตกต่างกัน ดังนี้

- สามเณรชั้นปีที่ 1 กับ สามเณรชั้นปีที่ 2 มีการอบรมตนเองในมิติด้านความเป็นมนุษย์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- สามเณรชั้นปีที่ 1 กับ สามเณรชั้นปีที่ 3 มีการอบรมตนเองในมิติด้านความเป็นมนุษย์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- สามเณรชั้นปีที่ 1 กับ สามเณรชั้นปีที่ 5 มีการอบรมตนเองในมิติด้านความเป็นมนุษย์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- สามเณรชั้นปีที่ 1 กับ สามเณรชั้นปีที่ 6 มีการอบรมตนเองในมิติด้านความเป็นมนุษย์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- สามเณรชั้นปีที่ 1 กับ สามเณรชั้นปีที่ 7 มีการอบรมตนเองในมิติด้านความเป็นมนุษย์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ การอบรมตนเองของสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม ด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ค่าเฉลี่ย	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	ปี 5	ปี 6	ปี 7
ปี 1	4.25		0.010*	0.014*	0.029*	0.003*	0.092	0.001*
ปี 2	4.62	0.010		0.932	0.689	0.282	0.946	0.350
ปี 3	4.63	0.014	0.932		0.652	0.338	0.991	0.430
ปี 4	4.56	0.029	0.689	0.652		0.172	0.756	0.198
ปี 5	4.81	0.003	0.282	0.338	0.172		0.479	0.765
ปี 6	4.63	0.092	0.946	0.991	0.756	0.479		0.596
ปี 7	4.75	0.001	0.350	0.430	0.198	0.765	0.596	

Sig. < 0.05

จากตารางที่ 6 เมื่อทำการทดสอบจับคู่ (Multiple Comparisons) โดยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า สามเณรในชั้นปีแตกต่างกัน มีการอบรมตนเองในมิติด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม แตกต่างกัน ดังนี้

- สามเณรชั้นปีที่ 1 กับ สามเณรชั้นปีที่ 2 มีการอบรมตนเองในมิติด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- สามเณรชั้นปีที่ 1 กับ สามเณรชั้นปีที่ 3 มีการอบรมตนเองในมิติด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- สามเณรชั้นปีที่ 1 กับ สามเณรชั้นปีที่ 4 มีการอบรมตนเองในมิติด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- สามเณรชั้นปีที่ 1 กับ สามเณรชั้นปีที่ 5 มีการอบรมตนเองในมิติด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- สามเณรชั้นปีที่ 1 กับ สามเณรชั้นปีที่ 7 มีการอบรมตนเองในมิติด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ผลการอบรมตนเองตามมิติการอบรม 4 ด้าน ของสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม จำแนกตามชั้นปี

มิติ	ปี 1		ปี 2		ปี 3		ปี 4		ปี 5	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. ด้านการเป็นมนุษย์	4.08	0.334	4.23	0.434	4.15	0.329	4.36	0.281	4.48	0.206
2. ด้านชีวิตฝ่ายจิต	4.24	0.346	4.24	0.446	4.13	0.428	4.35	0.352	4.40	0.347
3. ด้านสติปัญญา	3.95	0.472	4.18	0.549	4.19	0.456	4.25	0.396	4.36	0.469
4. ด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม	4.01	0.572	4.30	0.580	4.27	0.560	4.43	0.444	4.52	0.328
รวมเฉลี่ย	4.07	0.381	4.24	0.459	4.18	0.411	4.35	0.352	4.44	0.336

มิติ	ปี 6		ปี 7		f	Sig.
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการเป็นมนุษย์	4.53	0.548	4.31	0.407	1.551	0.173
2. ด้านชีวิตฝ่ายจิต	4.55	0.245	4.41	0.509	1.028	0.413
3. ด้านสติปัญญา	4.40	0.379	4.38	0.562	1.237	0.296
4. ด้านการอภิบาลและแพร่ธรรม	4.58	0.382	4.55	0.570	1.769	0.116
รวมเฉลี่ย	4.52	0.254	4.41	0.507	1.502	0.188

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า สามเณร ที่อยู่ในชั้นปีแตกต่างกัน มีผลการอบรมตามมิติการอบรม 4 ด้าน ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, บาทหลวง. (2548). **คริสตจริยศาสตร์พื้นฐาน**. แผนการพิมพ์โรงเรียนดอนบอสโก กรุงเทพฯ.

ทศไนย์ คมกฤษ, บาทหลวง.(2550). **พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์**. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

- เปาโล ที่ 6, สมเด็จพระสันตะปาปา. (2508). สมณกฤษฎีกาพระสังคายนาว่าติดกันที่ 2 เรื่อง การอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์ (Decree on the Training of Priests; Optatum totius). ม.ป.ท.
- เปาโล ที่ 6, สมเด็จพระสันตะปาปา. (2513). เอกสารการอบรมสามเณรเพื่อเป็นพระสงฆ์ (Ratio Fundamentalis Sacerdotalis: Basic Norms for Priestly Formation). แผนกสามเณรลัยและกระแสรียก.
- แผนกสามเณรลัยและกระแสรียก. (2553). เอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อการฟื้นฟูจิตใจ และพันธกิจการอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์ [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]. สามเณรลัยแสงธรรม.
- ยอห์น ปอล ที่ 2, สมเด็จพระสันตะปาปา. (2535). สมณลิขิตเตือนใจ “เราจะมอบผู้เลี้ยงแกะ ให้ท่าน”(Pastores Dabo Vobis). โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- สมณกระทรวงพระสงฆ์. (2564). The Gift of Priestly Vocation [พระพรแห่งกระแสรียก พระสงฆ์]. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม.
- สมพร อุปพงศ์, บาทหลวง. (2545). เอกสารประกอบการอบรมสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]. สามเณรลัยแสงธรรม.
- สามเณรลัยแสงธรรม. (2553). เอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อการฟื้นฟูชีวิตและพันธกิจการ อบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์ 2009-2010 [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]. สามเณรลัยแสงธรรม.
- สามเณรลัยแสงธรรม. (2565). คู่มือการอบรมสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม ปี 2022 [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. สามเณรลัยแสงธรรม.
- Best, John W. (1997). *Research in Education* (2nd. Ed.). Prentice Hall Inc.
- Cronbach, Lee J. (1984). *Essentials of Psychological Testing* (4 th ed.). Harper & Row Publishers.
- Likert, Rensis. (1967). *The Human Organization: Its Management and Values*. McGraw-Hill.
- Louise Kretzschmar; Ethel C. Tuckey. (2017) *The role of relationship in moral formation: An analysis of three tertiary theological education institutions in South Africa*. <http://www.scielo.org.za/scielo.php?script=sci>